

Gender and justice: theory and practice across contexts

Atlantska inicijativa

28. — 30. listopada 2019. godine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

U Sarajevu je od 28. do 30. listopada održana međunarodna konferencija *Međunarodne perspektive o rodu i pravosuđu: teorija i praksa*. Konferenciju je organizirala Atlantska inicijativa, nevladina organizacija koja je osnovana radi promicanja euroatlantske ideje u Bosni i Hercegovini i podrške naporima za integraciju Bosne i Hercegovine u Sjeveroatlantski savez (NATO) i Europsku uniju.

Konferenciju je otvorila Johanna Strömquist, veleposlanica Švedske, države koja je financijski pomogla organizaciju konferencije.

Uvodno predavanje održala je Ulrike Schultz, profesorica na Fern Universitat Hagen, koja je predstavila rad pod naslovom: *Težnja za objektivnošću — je li rod uistinu bitan?* u kojemu je adresirala rodne predrasude u sudskom odlučivanju polazeći od pitanja — prosuđuju li žene i muškarci drukčije.

Prva sekcija odnosila se na rodne predrasude. Tetyana Fuley, voditeljica Odjela za istraživanja Nacionalne škole za suce u Ukrajini, predstavila je rad *Jamči li rodno uravnoteženo pravosuđe pristup bez predrasuda*. Elin Sandegård, s Katedre za pravo Sveučilišta u Gothenburgu, izložila je rad naslova *Profesionalno odlučivanje: nepristranost u odnosu na predrasude*. Haris Halilović, s Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Sveučilišta u Sarajevu i Arben Murtezić, direktor Centra za edukaciju sudaca i tužitelja Federacije BiH u svojem izlaganju govorili su o *kredibilitetu svjedoka u kaznenom postupku*.

U okviru druge sekcije, koja se bavila različitim perspektivama o rodu i kriminalitetu, održane su tri prezentacije. Mirza Buljubašić, s Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Sveučilišta u Sarajevu i Barbora Holaa, s Instituta za proučavanje zločina i provedbu zakona VU Sveučilišta u Amsterdamu, Nizozemska, prezentirali su rad s naslovom *I žene to mogu – uvid u ratne zločine u BiH*. Lisa R. Muftić, s Katedre za kazneno pravosuđe i sociologiju Sveučilišta Western New England (SAD) govorila je o *praksi suda za rješavanje problema prostituiranih osoba u Teksasu*, a Irma Kovčo Vukadin, s Odsjeka za kriminologiju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dala je prikaz o *ženama i kriminalitetu u Hrvatskoj*.

Treća sekcija bavila se pitanjima interakcije teorije i prakse. U okviru te sekcije sudionici su imali priliku čuti četiri izlaganja koja su adresirala kaznenopravne aspekte različitih oblika viktimizacije. Tako je Svetozar Bajić, sudac Osnovnog suda u Banjoj Luci, izložio rad o *Promjeni sudske prakse u predmetima nasilja u obitelji u Bosni i Hercegovini*, Muhamed Tulumović, sudac Općinskog suda u Tuzli, prezentirao je rad *Ponovno pisanje presuda u predmetima nasilja u obitelji*, Svjetlana Milišić Veličkovski, sutkinja Vrhovnog suda Federacije BiH, govorila je o seksualnom uznemiravanju

u sudskoj praksi u BiH, a Lejla Konjić Dragović, sutkinja Suda BiH, izložila je rad naslova *Prema iskorjenjivanju rodnih predrasuda u predmetima silovanja u BiH*.

Drugog dana konferencije održane su tri sekcije.

Uvodno predavanje drugog dana održala je Katarina Björkegren, viša savjetnica Švedske agencije za ravnopravnost spolova, koja je govorila o *nasilju nad ženama iz perspektive Švedske agencije za ravnopravnost spolova*.

U prvoj sekciji *Rod, moć i država*, održana su tri izlaganja. Afiya Shehrbano Zia, feministička istraživačica iz Pakistana, održala je izlaganje *Lekcije iz pokreta #MeToo i pokreta protiv seksualnog uznemiravanja u Islamskoj Republici Pakistan*. Nicoleta Policek, profesorica iz Centra izvrsnosti za policijske studije, Sveučilište Cumbria (Ujedinjeno Kraljevstvo), obradila je *utjecaj globalizacije na žene bez države i rodno zasnovano nasilje*, a Ivanka Marković, profesorica s Odsjeka za kazneno pravo Pravnog fakulteta u Banjoj Luci, predstavila je *novosti u pravnoj zaštiti žrtava nasilja u obitelji u Republici Srpskoj*.

Druga sekcija bavila se pitanjima rodno zasnovanog nasilja u okviru koje su održana tri izlaganja. Mel Flanagan, bivša sutkinja s Milwaukee Circuit suda (SAD), predstavila je model rada suda u Milwaukeeju u predmetima obiteljskog nasilja. Vera Bošković, predstavnik nevladine organizacije žena s invaliditetom NIKA, izložila je rad o *analizi pravnog okvira, dostupnosti mehanizama zaštite i mogućnostima za unapređenje zaštite osoba s invaliditetom izloženih rodno zasnovanom nasilju*. Vladana Vasić (Sarajevski Otvoreni centar) i Tijana Cvjetičanin (Udruženje građana Zašto ne) predstavile su *rezultate istraživanja sudske prakse u sankcioniranju kaznenog djela silovanja u Bosni i Hercegovini*.

Treća sekcija bila je naslovljena *Nasilje među intimnim partnerima: istraživanja i praksa*. Melanie O'Brien, profesorica s UWA Law Schoola, University of Western Australia, dala je prikaz tretiranja roda i prisilnog braka u međunarodnome kaznenopravnom sustavu. Jennifer L. Brinkley, docentica s Pravnih studija, University of West Florida, održala je izlaganje *Praćenje GPS-om i počinitelji nasilja u obitelji: što zakonodavna vlast treba znati*, a Marie Catlson, profesorica sociologije s University of Gothenburg, Švedska, izložila je rad s naslovom *Iskustva imigrantkinja o nasilju u kontekstu zapošljavanja i nasilju intimnog partnera*.

Trećeg dana konferencije održane su tri sekcije. Uvodno predavanje trećeg dana, s naslovom *Obiteljsko pravo rođeno iz rata: Sirija i Revolucija iz 2011*, održala je Monique C. Cardinal, profesorica s Fakulteta teologije i religijskih studija Sveučilišta Laval u Quebecu, Kanada.

Prva sekcija trećeg dana naslovljena je *Vraćanje kontrole?* U okviru te sekcije Marianna Muravyjeva, profesorica s Russian Law and Administration Sveučilišta u Helsinkiju (Finska), održala je *skype* izlaganje o temi *Strogost, tradicionalne vrijednosti i nasilje nad ženama: feministička analiza izmjena i dopuna zakonodavstva o pobačaju u Rusiji*. Karolina Wieckiewicz, pravica, pravna aktivistica i su-osnivačica Abortion Dream Team Poland, izložila je rad *Jesu li pozivi na legalizaciju abortusa i dalje valjani iz perspektive socijalne pravde*, a Natalia Anna Broniarczyk, feministička aktivistica i su-osnivačica Abortion Dream Team Poland održala je izlaganje *Podrška samostalno izvedenom abortusu u Poljskoj: feministički odgovor na zakon o zabrani abortusa*.

Druga sekcija bavila se posljedicama rodnih predrasuda za djecu. Eunice Odufa Erhagbe, predavačica na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Beninu, Nigerija, održala je *skype* izlaganje s naslovom *Rodne neravnopravnosti i diskriminacija u bitkama za starateljstvo nad djecom u Nigeriji*. Olga Lola Ninković, Mirela Mujagić i Sara Brković (sudske psihologinje iz BiH), predstavile su rezultate istraživanja o temi *Najbolji interes djeteta u procesu donošenja odluka o roditeljskom staranju u BiH*. Džamna Duman, docentica s Pravnog fakulteta Sveučilišta u Sarajevu, održala je izlaganje o *nadilaženju predrasuda u pitanjima roditeljske skrbi u BiH*, a Ajna Jusić, predsjednica Udruženja *Zaboravljena djeca rata*, predstavila je rad s naslovom *Djeca rođena zbog rata u Bosni i Hercegovini*.

Posljednja sekcija održana je pod naslovom *Rod u širem kontekstu*. U okviru te sekcije Dawn Sedman, predavačica na Pravnom fakultetu Nottingham Trent sveučilištu, izložila je rad s naslovom *Žene i međunarodno pravo: zastupanje, glas i učešće*. Kristina Wejstål, s Katedre za pravo Sveučilišta u Gothenburgu (Švedska), analizirala je temu uloge rodno određenih dimenzija pristupa azilu u Europskoj uniji. Amer Kurtović, iz Centra za društvena istraživanja (Internacionalni Burch Univerzitet, BiH) izložio je rad s naslovom *Uloga roda u procesu europskih integracija BiH: kako rod utječe na ispunjavanje obveza koje proizlaze iz aplikacije BiH za članstvo u Europskoj uniji*. Posljednje izlaganje održao je David Jivegard, s Katedre za pravo Sveučilišta u Gothenburgu (Švedska), koji je analizirao pitanje *dinamike moći između koncepta pravne osobe i materijalnih posljedica rješavanja segregacije u školama*.

Na kraju konferencije održana je diskusija i osvrt na sljedeće teme:

- Nasilje u obitelji: preostale bojazni u pogledu zaštite žrtava
- Silovanje i seksualni napad: kretanje u smjeru razumijevanja zasnovanog na pristanku
- Roditeljska skrb: nadilaženje problema umnožavanja rodne neravnopravnosti na sudovima
- Rodne predrasude i pravosuđe: načini daljnjeg spajanja teorije i prakse.

Konferencija je okupila znanstvenike i stručnjake s različitih kontinenata i iz različitih država što je pridonijelo bogatstvu izloženih perspektiva i iskustava.

Pripremila:
Prof. dr. sc. Irma Kovčo Vukadin